

ZAVOD REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA VARSTVO NARAVE

ODPOSILANO

DATUM
03.12.2019

OBMOČNA ENOTA KRANJ
Planina 3 | 4000 Kranj
T 04 20 19 460 | F 04 20 19 466
E zrsvn.oekr@zrsvn.si | www.zrsvn.si

Številka: 2-II-663/2-O-19/PMu, AŠ
Datum: 02.12.2019

Upravna enota Radovljica
Gorenjska cesta 18
4240 Radovljica

Zadeva: **Odstranjevanje lesne zarasti v Natura 2000 območjih in zavarovanih območjih: Berje-Zasip in Povirje vzhodno od Bodešč - predhodno strokovno mnenje v postopku presoje sprejemljivosti posega v okviru dovoljenja za poseg v naravo; 104.a čl. ZON**

Na podlagi projektne naloge *Odstranjevanje lesne zarasti na območjih projekta Mala barja – Marja*, (ZRSVN OE Ljubljana, oktober 2019), ki je pripravljena v okviru projekta z naslovom »Izboljšanje stanja bazičnih nizkih in prehodnih barij v osrednji Sloveniji in na Gorenjskem (akronim: Mala barja – Marja)« in ga sofinancirata Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj in Republika Slovenija, vam posredujemo strokovno mnenje z oceno o vplivih oz. posledicah posega v naravo.

Predhodno strokovno mnenje podajamo na podlagi 117. člena Zakona o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg in 31/18); v nadaljevanju ZON).

Pri pripravi mnenja smo upoštevali določila 104.a člena ZON in 43. člena Pravilnika o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja (Uradni list RS št. 130/04, 53/06, 38/10, 3/11), zaradi česar to mnenje velja tudi kot strokovno mnenje v postopku presoje sprejemljivosti posega v naravo.

Iz projektne naloge *Odstranjevanje lesne zarasti na območjih projekta Mala barja – Marja* je razvidno, da je namen posega revitalizacija in obnova fragmentov bazičnega nizkega barja (HT 7230) in populacije Loeselove grezovke (*Liparis loeselii*) na Natura 2000 projektne območjih: Berje-Zasip in Povirje vzhodno od Bodešč. S tem namenom se bo odstranilo lesno vegetacijo na zaraščajočih se barjih, in sicer na zemljiščih s parcelnimi števkami:

- Natura 2000 Berje-Zasip: parc. št. 823, 829, 830, 854, 855 in 856, k.o. 2190 Bled, in 529/1, k.o. 2180 Žirovnica
- Natura 2000 Povirje vzhodno od Bodešč: parc. št. 1341/3, 1341/2, 1341/1, 1339/2, 1338/2, 1338/1, 1337/2, 1336/2, 1335/2, 1335/1, 1334/2, 1334/1, 1333/2, 1333/1, 1264/4, 1295, 1294, 1291, 1290, 1285, 1284, 1282/1, 1276, 1273, 1272, 1269, vse k.o. 2192 Ribno.

Iz vloge je razvidno, da bo investitor na območjih posega odstranil lesno zarast. Namen aktivnosti je izboljšati stanje obravnavanih mokrišč (preprečiti oziroma upočasniti zaraščanje) ter vzpostaviti stanje, ki bo omogočalo dolgoročno upravljanje z mokriščem (košnja, hidrološke renaturacije). Na območju Berje-Zasip se bo izvedel predvsem ročni posek dreves in traktorsko spravilo lesa. Na območju povirja Bodešče bo prevladoval ročni posek dreves in strojna sečnja grmovne in podmerske zarasti. Na bolj namočenih območjih in mestih pojavljanja Loeselove grezovke se sečnja izvede ročno. Vsa posekana

lesna biomasa s sečnimi ostanki se bo odstranila iz mokrišča. Kjer nosilnost tal omogoča, se bo, po predhodni odobritvi naročnika, uporabilo bager s ščipalnimi kleščami za odstranjevanje grmovne zarasti.

Poseg vsebuje tudi pripravo zemljišča:

- Izvajalec po opravljeni sečnji pripravi zemljišče, da bo primerno za vzpostavitev travniške površine.
- Kjer nosilnost tal to omogoča, se po sečnji izvede gozdarsko mulčenje.
- Na območjih, kjer je premokro, oziroma po navodilih naročnika, se šture posekanega drevja in večje šope grmovja zniža z motorno žago na nivo tal.

Na podlagi prejete vloge in dokumentacije ugotavljamo, da se lokacija oziroma daljinski vpliv obravnavanega posega nahaja na naslednjih varovanih območjih:

Območje 1: BERJE - ZASIP

Območje obsega tri pod-območja: dva na desnem in eno na levem bregu Save Dolinke. Studenci, ki izvirajo na rečno-ledeniško oblikovanih ježah, se razlivajo po terasah in ustvarjajo mokrišča z redkimi habitatnimi tipi kot so bazično nizko barje, karbonatno barje z navadno reziko (*Cladium mariscus*) ter lehnjakotvorni izviri. Prisotne so značilne rastline povirnih barij Blejskega kota, kot so Loeselova grezovka, moknati jeglič in rjasti sitovec. Habitatni tipi (bazična nizka barja, karbonatna nizka barja) ter habitat vrste (Loeselove grezovke) na obeh bregovih reke Save se zaraščajo (Brje, Breg), delno zaradi posega v vodni režim, delno zaradi opuščanja rabe. Potencialne grožnje so melioracija struge potoka in osuševanje rastišča na desnem bregu ter hoja po rastišču na obeh lokacijah. Grožnjo predstavlja tudi spiranje gnojil iz kmetijskih površin na terasi nad Brjem, ki so se v zadnjih letih zelo intenzivirale.

Obravnavano območje ima naslednji naravovarstveni status:

Preglednica 1: Posebna varstvena območja (območja Natura 2000)

Ime območja Natura 2000	Koda	Uradna objava
Berje – Zasip	3000334	Uredba o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) (Uradni list RS, št. 49/2004, 110/2004, 59/2007, 43/2008, 8/2012, 33/2013, 35/2013 - popr., 39/2013 - Odl. US, 3/2014, 21/2016, 47/2018)

Preglednica 2: Zavarovano območje (ZO)

Ime ZO	Vrsta ZO	Uradna objava
Povirje v Berju pri Zasipu	Naravni spomenik	Odlok o razglasitvi povirij, močvirij in rastišč redkih rastlin v Občini Bled za naravne spomenike (Uradni list RS, št. 90/1998)

Kvalifikacijske vrste /HT	Velikostni razred
Loeselova grezovka (<i>Liparis loeselii</i>)	C – nebistven vpliv pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov)
Navadni netopir (<i>Myotis myotis</i>)	B – nebistven vpliv
Karbonatna nizka barja z navadno reziko (<i>Cladium mariscus</i>) in vrstami zveze <i>Caricion davallianae</i>	C – nebistven vpliv pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov)
Bazična nizka barja	C – nebistven vpliv pod pogoji (ob izvedbi

	omilitvenih ukrepov
Lehnjakotvorni izviri (<i>Cratoneurion</i>)	C – nebistven vpliv pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov)

Glede na status območja, lokacijo in vrsto posega ugotavljamo, da je treba izvesti presojo sprejemljivosti posega na naravo po 104. a in 33. a členu ZON skladno s Pravilnikom o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja.

Poseg bi lahko imel negativen vpliv na kvalifikacijske habitatne tipe in vrste ob nepravilni izvedbi. Zaradi mokrotnega značaja območja lahko s hojo, vleko lesa ali z mehanizacijo, pride do poškodovanja ali uničenja barjanske ruše. Z mehanizacijo lahko pride do vnosa tujerodnih invazivnih rastlinskih vrst ali do onesnaženja z okolju škodljivimi snovmi. Poseganje v vegetacijo in teptanje podlage v času aktivnosti najbolj ogroženih vrst (cvetenje in semenenje rastlin, pri živalih pa razmnoževanje in skrb za mladiče), lahko povzroči uničenje osebkov teh vrst.

V skladu z 42. členom, ki se smiselno nanaša na 25. člen zgoraj navedenega Pravilnika je posledice učinkov na varstvene cilje varovanega območja ter na kvalifikacijske vrste in kvalifikacijske habitatne tipe opredeljujemo kot **C – nebistven vpliv pod pogoji (ob upoštevanju omilitvenih ukrepov)**.

Vpliv na cilje zavarovanega območja, predvsem z vidika ohranjanja avtohtonega rastlinstva in živalstva ter značilnosti neživega sveta ocenjujemo kot **C – nebistven vpliv pod pogoji (ob upoštevanju omilitvenih ukrepov)**.

Ker bo izvajanje odstranjevanja vegetacije in lesne zarasti potekalo na močvirnih površinah, redkih ekosistemih ter ogroženih habitatih in habitatnih tipih, podajamo naslednje **omilitvene ukrepe oz. pogoje**:

- dela se izvajajo v obdobju suhih ali zmrznjenih tal in izven glavne vegetacijske sezone obravnavanih habitatov in habitatnih tipov;
- lesno vegetacijo z območja obravnavanih habitatov in habitatnih tipov se odstranjuje ročno, po vnaprej določenih pravih poteh;
- pred izvedbo del se vidno označijo (s trakovi ali zastavicami) najbolj občutljivi deli barja (nahajališča kvalifikacijskih, zavarovanih in ogroženih rastlin) ter se zagotovi, da se vanje ne bo posegalo s teptanjem ali z delovnimi stroji ter da se nanje ne bo začasno odlagalo hlodov ali drugih sečnih ostankov;
- dela potekajo prednostno po obstoječih dostopnih poteh, ki se jih ne širi ali kakorkoli utrjuje; morebitnečasne transportne poti se po končanih delih vzpostavi v prvotno stanje;
- vse delovne stroje se pred vstopom v naravno okolje opere, da se prepreči vnos invazivnih vrst rastlin;
- v kolikor se na transportnih poteh nahajajo invazivne vrste rastlin, se jih pred izvedbo del odstrani;
- v kolikor pride z deli do vnosa invazivnih vrst rastlin, se jih s strokovno ustreznimi metodami odstrani;
- odkopni material se odpelje ali odloži na ustrezna mesta, izven območja varovanih habitatnih tipov in habitatov vrst, po predhodnem dogovoru z naročnikom;
- obvodne vegetacije se ne odstranjuje v času gnezdenja ptic, torej med 1.3. in 1.8. (33. člen Zakona o divjadi in lovstvu, Ur. l. RS 16/04, 120/06, 17/08, 46/14, 31/18);

- v času izvedbe ureditev se zagotovijo vsi tehnični in drugi ukrepi za preprečitev kakršnegakoli onesnaženja vode; prepreči se odtekanje organizmom škodljivih snovi (goriv gradbene mehanizacije, betonskih odpadkov, ...) v mokrišče;
- o pričetku pripravljalnih in izvedbenih del se obvesti ZRSVN, ki izvede strokovni nadzor del.

Končni rezultat projekta bo izboljšanje stanja in povečanje nizko barjanskih površin na trenutno zaraščenih površinah in s tem povečanje habitata za barjanske kvalifikacijske vrste. Dolgoročno bodo izvedena dela imela pozitiven vpliv na te vrste in njihove habitate, zlasti na habitatni tip Karbonatna nizka barja z navadno reziko (*Cladium mariscus*) in vrstami zveze Caricion davallianae, Bazična nizka barja ter Loeselovo grezovko, kar opredeljujemo kot **A – pozitiven vpliv**. Predvideni posegi bodo izboljšali namočenost območja ter dolgoročno pozitivno vplivali na navedeno kvalifikacijsko vrsto in habitatna tipa, kakor tudi na druge ogrožene in zavarovane mokriščne vrste.

Območje 2: POVIRJE VZHODNO OD BODEŠČ

Vzhodno pod vasjo Bodešče se na pobočju savske terase nahajajo izraziti lehnjakotvorni izviri, ki v vznožju prehajajo v karbonatno nizko barje z navadno reziko. V okolici so travniki in pašniki ter ostanki gozdov. V potoku, ki teče ob vznožju terase, živi rak koščak. Povirno območje z nizkim barjem je eden od maloštevilnih naravnih življenjskih prostorov kačjega pastirja koščičnega škratca v Sloveniji. Na območju Bodešč se predvsem v južnem delu pojavlja habitatni tip bazično nizko barje, ki se močno zarašča z grmovno in drevesno vegetacijo. Vse habitatne tipe ogrožajo tudi vplivi človeka, kot so urbanizacija, hidromelioracije in agromelioracije.

Obravnavano območje ima naslednji naravovarstveni status:

Preglednica 3: Posebna varstvena območja (območja Natura 2000) in zavarovana območja

Ime območja Natura 2000	Koda	Uradna objava
Povirje vzhodno od Bodešč	3000169	Uredba o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) (Uradni list RS, št. 49/2004, 110/2004, 59/2007, 43/2008, 8/2012, 33/2013, 35/2013 - popr., 39/2013 - Odl. US, 3/2014, 21/2016, 47/2018)

Preglednica 4: Zavarovano območje (ZO)

Ime območja ZO	Vrsta ZO	Uradna objava
Povirje vzhodno od Bodešč	Naravni spomenik	Odlok o razglasitvi povirij, močvirij in rastišč redkih rastlin v Občini Bled za naravne spomenike (Uradni list RS, št. 90/1998)

Kvalifikacijske vrste /HT	Velikostni razred
Navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)	C – nebitven vpliv pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov)
Bazična nizka barja	C – nebitven vpliv pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov)
Lehnjakotvorni izviri (Cratoneurion)	C – nebitven vpliv pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov)
Karbonatna nizka barja z navadno reziko (<i>Cladium</i>)	C – nebitven vpliv pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov)

mariscus) in vrstami zveze Caricion davallianae	
Koščični škratec (<i>Coenagrion ornatum</i>)	C – nebistven vpliv pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov)

Poseg bi lahko imel negativni vpliv na kvalifikacijske habitatne tipe in vrste ob nepravilni izvedbi. Zaradi mokrotnega značaja območja lahko s hojo, vleko lesa ali z mehanizacijo, pride do poškodovanja ali uničenja barjanske ruše. Z mehanizacijo lahko pride do vnosa tujerodnih invazivnih vrst ali do onesnaženja z okolju škodljivimi snovmi. Poseganje v vegetacijo in teptanje podlage v času aktivnosti najbolj ogroženih vrst (cvetenje in semenenje rastlin, pri živalih pa razmnoževanje in skrb za mladiče), lahko povzroči uničenje osebkov teh vrst.

V skladu z 42. členom, ki se smiselno nanaša na 25. člen zgoraj navedenega Pravilnika je posledice učinkov na varstvene cilje varovanega območja ter na kvalifikacijske vrste in kvalifikacijske habitatne tipe opredeljujemo kot **C – nebistven vpliv pod pogoji (ob upoštevanju omilitvenih ukrepov).**

Vpliv na cilje zavarovanega območja, predvsem z vidika ohranjanja avtohtonega rastlinstva in živalstva ter značilnosti neživega sveta ocenjujemo kot **C – nebistven vpliv pod pogoji (ob upoštevanju omilitvenih ukrepov).**

Ker bo izvajanje odstranjevanja vegetacije in lesne zarasti potekalo na močvirnih površinah, redkih ekosistemih ter ogroženih habitatih in habitatnih tipih, podajamo naslednje **omilitvene ukrepe oz. pogoje**:

- dela se izvajajo v obdobju suhih ali zmrznjenih tal in izven glavne vegetacijske sezone obravnavanih habitatnih tipov in habitatov vrst;
- lesno vegetacijo z območja obravnavanih habitatnih tipov in habitatov vrst se prednostno odstranjuje ročno, po vnaprej določenih spravičnih poteh;
- kjer teren dopušča se lahko izvede mulčenje, po predhodno opravljenem ogledu terena skupaj z naročnikom;
- pred izvedbo del se vidno označijo (s trakovi ali zastavicami) najbolj občutljivi deli barij (nahajališča kvalifikacijskih, zavarovanih in ogroženih rastlin) ter se zagotovi, da se vanje ne bo posegalo s teptanjem ali z delovnimi stroji ter da se nanje ne bo začasno odlagalo hlodov ali drugih sečnih ostankov;
- dela potekajo prednostno po obstoječih dostopnih poteh, ki se jih ne širi ali kakorkoli utrjuje; morebitne začasne transportne poti se po končanih delih vzpostavi v prvotno stanje;
- vse delovne stroje se pred vstopom v naravno okolje opere, da se prepreči vnos invazivnih vrst rastlin;
- v kolikor se na transportnih poteh nahajajo invazivne vrste rastlin, se jih pred izvedbo del odstrani;
- v kolikor pride z deli do vnosa invazivnih vrst rastlin, se jih s strokovno ustreznimi metodami odstrani;
- odkopni material se odpelje ali odloži na ustrezna mesta, izven območja varovanih habitatnih tipov in habitatov vrst, po predhodnem dogovoru z naročnikom;
- obvodne vegetacije se ne odstranjuje v času gnezdenja ptic, torej med 1.3. in 1.8. (33. člen Zakona o divjadi in lovstvu, Ur. l. RS 16/04, 120/06, 17/08, 46/14, 31/18);
- ohranja se sklenjen pas obvodne drevnine ob vodotoku;

- morebitna zatravitev zaradi del razgaljene zemljine naj se izvede z mešanico avtohtonih semen iz območja posega;
- v času izvedbe ureditev se zagotovijo vsi tehnični in drugi ukrepi za preprečitev kakršnegakoli onesnaženja vode; prepreči se odtekanje organizmom škodljivih snovi (goriv gradbene mehanizacije, betonskih odplak, ...) v mokrišče;
- o pričetku pripravljalnih in izvedbenih del se obvesti ZRSVN, ki izvede strokovni nadzor del.

Končni rezultat projekta bo izboljšanje stanja in povečanje nizko barjanskih površin na trenutno zaraščenih površinah in s tem povečanje habitata za barjanske kvalifikacijske vrste. Dolgoročno bodo izvedena dela imela pozitiven vpliv na te vrste in njihove habitate, zlasti na habitatni tip Karbonatna nizka barja z navadno reziko (*Cladium mariscus*) in vrstami zveze *Caricion davallianae* in Bazična nizka barja, kar opredeljujemo kot **A – pozitiven vpliv**. Predvideni posegi bodo izboljšali namočenost območja ter dolgoročno pozitivno vplivali na navedene kvalifikacijske vrste in habitatne tipe, kakor tudi na druge ogrožene in zavarovane mokriščne vrste.

Na podlagi določil **117. člena ZON** (Uradni list RS, št. 96/2004 – uradno prečiščeno besedilo, 61/2006 – Zdru-1, 32/2008 – odl. US, 8/2010 – ZSKZ-B, 46/2014, 21/2018 – ZNOrg in 31/2018) izdaja naslovni zavod sledeče **strokovno mnenje**:

Na območju posega se nahajajo tudi ostale vsebine ohranjanja narave:

Območje 1: BERJE - ZASIP

Preglednica 5: Naravne vrednote

Naravna vrednota	Ident. številka	Zvrst	Pomen	Uradna objava
Berje pri Zasipu - mokrišče	2946	BOT	državni	Pravilnik o določitvi in varstvu naravnih vrednot (Uradni list RS, št. 111/04, 70/06, 58/09, 93/10, 23/15 in 7/19)
Sava Dolinka s pritoki do sotočja s Savo Bohinjko	268	HIDR	državni	

Preglednica 6: Ekološko pomembna območja

Identifikacijska številka	Ime območja	Status	Uradna objava
25300	Sava Bohinjka in Sava Dolinka - širše območje sotočja	EPO	Uredba o ekološko pomembnih območjih (Uradni list RS št. 48/04, 33/13, 99/13 in 47/18)

EPO – ekološko pomembno območje

Menimo, da je predviden poseg ob upoštevanju omilitvenih ukrepov (pogojev), ki so predlagani za varovano in zavarovano območje, z vidika ohranjanja narave dopusten. Ohranja naj se naravna vidna podoba naravne vrednote, dodatne naravovarstvene usmeritve in priporočila niso potrebna.

Območje 2: POVIRJE VZHODNO OD BODEŠČ

Preglednica 7: Naravne vrednote

Naravna vrednota	Ident. šte.	Zvrst	Pomen	Uradna objava
Bodešče - povirje	4567	HIDR, BOT, EKOS	državni	Pravilnik o določitvi in varstvu naravnih vrednot (Uradni list RS, št. 111/04, 70/06, 58/09, 93/10, 23/15 in 7/19)

Preglednica 8: Ekološko pomembna območja

Identifikacijska številka	Ime območja	Status	Uradna objava
25300	Sava Bohinjka in Sava Dolinka - širše območje sotočja	EPO	Uredba o ekološko pomembnih območjih (Uradni list RS št. 48/04, 33/13, 99/13 in 47/18)

EPO – ekološko pomembno območje

Menimo, da je predviden poseg ob upoštevanju omilitvenih ukrepov (pogojev), ki so predlagani za varovano in zavarovano območje, z vidika ohranjanja narave dopusten. Ohranja naj se naravna vidna podoba naravne vrednote, dodatne naravovarstvene usmeritve in priporočila niso potrebna.

S spoštovanjem!

Pripravili:

mag. Andreja Škvarč, univ. dipl. biol.
naravovarstvena svetnica

Petra Muhič, univ. dipl. inž. gozd.
naravovarstvena svetovalka

Vodja OE Kranj:

Metod Rogelj, univ. dipl. biol.
visoki naravovarstveni svetnik

Priloga:

- projektna naloga *Odstranjevanje lesne zarasti na območjih projekta Mala barja – Marja*, ZRSVN OE Ljubljana, oktober 2019.

Poslano:

- naslovniku,
- arhiv tu.

V vednost:

- Občina Bled, Cesta svobode 13, 4260 Bled

